

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 2.

A' Magyar Kurir 2-ik darabjához.

B é t s.

Az elmúlt 1814 dik ó esztendőnek vége felé arról tartottunk, hogy száraz telünk fog lenni, és mivel az őszi vetést a' hó meg nem melegitheti, keveset aratunk a' jövő nyáron. Most pedig avval dítsekedhetünk, hogy oly kemény hideg, 's oly bőv hó van a' föld színén, hogy akármedly kemény télbe is bé illene, ha egy két éjjel oly hideg leszen, mint van három naptól fogva, sem a' kenyér, sem a' bor dolgában szükségét nem látunk. Azokból az időjárásból ítéteit tapasztalásokból, mellyek az idevaló tsillagvizsgáló toronyban az elmúlt esztendőnek az idő járásáról tetteődtek, a' levegőmérő leg fejjebb állott Februarius 20-dik napján, leg alább Martius 4 dikén, következésképen a' Barometrumnak legnagyobb változása egy Lúvelyk és egy linea volt. A' Barometrum, avagy levegőmérőben 3 hirtelenvaló változasok történtek, ugyanint Jan. holnapjának 12-dik és 13; Januarius 13-dik és 14-dik; és Martius 1-ső napjai közt, a' mellyeken a' levegőmérő 24 óra elfolyása alatt 6 lineával szállott alább, a' másodikban épen annyival hágott fejjebb. A' Reauméri Thermometrum szerent legkeményebb hideg volt Febr. 22 dikén; legnagyobb meleg Julius 24 dik napján; legnagyobb változása esett a' Thermometrumnak, midőn a' legnagyobb meleg volt és 37 $\frac{3}{4}$ grádusra ment — A' Thermometrumnak hirtelen való változai estek Febr. 26-dik és 27-dik napjai, Aprilis 7. és 8. napjai, és Junius 21 — 's 22-dik napjai közt, a' midőn a' tőkken volt kényeső 24 óra alatt megváltozott. Min-

den azon változasok közt, a' mellyek a' Bétsi Universitásnak tsillagvizsgáló toronyában holnaponként tetteők, kitevtszik, hogy a' Thermometrum Januarius és Febr. Martius és Aprilis, Május és Junius, Julius és Augustus, Septemb. és Oct. Nov. 's Decem-ber holnapjaiban voltak — Ugyan azon tsillagvizsgáló toronyban tett több tapasztalások szerent, 28 napokon havazott, 98. napokon volt esső, 78 napokon volt ködös az idő; 16 napokon ménydörgött közel és messze az ég, és 1 nap volt forgószél és jégeső. Következésképen 78. napokon volt Betsben ködös idő.

A' Bétsi hivatal szerent való jegyzések szerent 1813 esztendőnek Nov. 1-ső napjától 1814 esztendő October holnapjának végéig ebben a' Cs. kir. népes városban következendő eleségek hozattak bé, ugyanint: 87,816 darab vágni való ökör; 7,413 vágni való tehén; 289 darab nagy borjú; 88,109 darab szopós borjú; 89,765 darab juh; 110,778 darab bárány; 51,821 darab nagy sertés; 19,763 darab középszerű sertés; 40,089 darab süldő; 54,821 darab szopós malta; 4,847 darab vágott hús; 1451 mázsa és 72 fagygyú; 19,437. mázsa és 57 font gyertya. Itaiok hozattak ideké: Austriai bor 528,140 akó és 29 pint; 67,606 akó, és 21 pint Magyar bor; 250 akó 8 pint külföldi bor; és 471,947 akó ser. E' mellett 428,865 mázsa és 58 font liszt, árpakása, és zsemlyéliszt, 466,025 mázsa és 74 font fekete liszt, és tengeri kása; 8,535 mázsa és 30 méző roz. 69,569 zab; árpa 695,000 méző 23,021 fehérszema; 1,392. 166 keve száma; 291,015 öl tűzifa; 32,550 mázsa kőfész; 433,810 font

szá; vaj; 95, 999 font sajt; \$11,516 font kal; 18,949,323 tojás! Mind ezekből hitetik, hogy az elmúlt 1813. militaris esztendőben, és az 1814-dikben kevés pontban különbözött ebben a városban a Consumptio.

A Bécsi városi jegyző könyv szerént, az elmúlt 1814-ik esztendőnek Januarius elsőnapjától, azon esztendőnek végezetéig, a' belső és külső városokban, az ide való beteg házakban és ispotalyokban 5878 férfi, 2979 as zony személyek, 3644 ferfi, és 2808 leány gyermekek, mind öszve 15309 emberek holtak meg. — A' megholtak között 41 90—100 esztendőt élt e' világon; egy 101 esztendőt, egy 102 esztendőt, kettő pedig 103 esztendőt. — A' nyavalyák szerént, mellyekben megholtak, 1919 tüdő rothadásban, 1703 szaraz betegségben, 513 gutaütésben, 176 tüdőgyulladásban, 116 torokgyekben, 107 veres himlőben, 78 szerentsétien történet által, 65 betek gyulladásában, 9 hólyagos himlőben holtak meg. — A' született gyermekeknek száma 13114 tétetik, a' kik között 500 halvaszületett. — Megkereszteltek 5826 férfiu, és 5788 leánygyermekek, az öszve párosítottaknak 248 párra ment a' számok. Ezekből kitettik, hogy az elmúlt 1814-ik esztendőben 2338 emberrel több holt meg mint az azt megelőzőtt 1813-ik esztendőben, hogy 487-el kevesebb gyermek született, és hogy 175 párral több hazasodott öszve, mint 1813-ik esztendőben.

Olasz Ország.

Rononiából Decemb. 8-ik napján, 1814 ik esztendőben az Angliai Regens. Hertzeg derék Hufzár Regimentjénél szolgáló vitéz Hazánkfia Bartoffy Kapitány Ur illetén foglalatú barátságos levelet irt a' M. Kurir elsőbb Irójához: VII-ik Pius Pápa Eö Szentsége a' mi Regimentünket egy igen pompás lovas zászlóval (Estandar-

teval) méltóztatott megajándékozni; mellynek felszentelést, számos [Cardinalisoknak, Récekeknek, Püspököknek, és más fő Papoknak jelenetekben nagy pompával ment végbe. Ezt a' lovas zászlót a' Regiment képében én vettem alatt, a' kit Eö Szentsége az úgy nevezett Eques auratusnak tagjává tenni és annak petsétes levelével megtisztelái méltóztatott (ezek a' Vitézek azért nevezettek auratusoknak, mivel hajdan arany sarkantyút viseltek saruikou.)

Nápoly városában lévén ezen alkalmatossággal a' Fels. Király eléibe vezettem, a' ki engemet igen kegyelmesen fogadai, és a' Sziciliai keresztel megajándékozni méltóztatott — Ezen alkalmatossággal a' Vesuvius tüzokádó hegyét is megnétem 's annak torkába mélyen bémétem. Meglátogattam Pompeji és Herculanium városoknak maradványait is a' mellyeket az égő Vesuvius hegynek tüzes mosléka Titus Római Császár uralkodása alatt elborított 's elpusztított vala. — Melly nagydítsőségére szolgált legyen ezen Vitéz Hazánkfiának ezen utazása, és Rómában való rövid emlékezetre méltó mulatása, minden értelmes Olvasóink meg ífelfhetik.

Elegyes Dolgok.

Anglia Országban egy olly új könyvnyomtató sajtó találatott, mellyben egy óra elforgása alatt 1100 nyomtatványt lehet nyomtatni. Ennek az új sajtónak feltalálója egy Szakszóniai születésü ifju König nevezetü elkészítője pedig egy Bauer nevezetü ember volt —

Nem régiben egy 60 esztendős ember ölte meg magát B., városában, mellynek okául az ő megháborodott elméje teteitk. Ez a' nyavalya a' múlt esztendőben több embert is megfosztott az életétől, kivált az ollyakat, a' kik vagy bankrotsiroztak, vagy a' pénzeket játékban elvesztették; a' szerelem is sok ifju személyt megfosztott életétől.